

עת"א 43708/10/19 - קוציי אבו ג'בל, אחמד צברי, ראמי מרעי נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

עת"א 43708-10-19 אבו ג'בל(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
עת"א 48776-10-19 אחמד צברי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר
עת"א 48839-10-19 ראמי מרעי (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר

בפני	כב' השופט יוסף בן-חמו
העותרים	1. קוציי אבו ג'בל 2. אחמד צברי 3. ראמי מרעי
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

פסק דין

בפניי 3 עתירות של אסירים ביטחוניים קטינים המבקשים ליתן צו המורה למשיבה לאפשר להם להתקשר טלפונית באופן קבוע וסדיר לבני משפחותיהם ולבטל את ההוראות המנהליות המונעות מהם קשר טלפוני.

הסעדים המבוקשים:

העותרים מבקשים מבית המשפט ליתן צו המורה למשיבה לבוא וליתן טעם :

- מדוע לא יתאפשר **לכל אחד מהעותרים** קשר טלפוני עם בני משפחתו מתוך הכלא ובאופן סדיר.
- מדוע לא יתאפשר **לכל קבוצת הקטינים** המסווגים כאסירים ביטחוניים, לקיים קשר טלפוני עם בני משפחותיהם מתוך בתי הכלא, באופן סדיר.
- מדוע לא תכיר המשיבה בקבוצת הקטינים המסווגים כביטחוניים, כמקרה הומניטרי כללי **המחריג** אותם מכלל קבוצת האסירים הביטחוניים, תוך הכרה בצרכיהם המיוחדים, בייחוד התרת קשר טלפני עם בני משפחותיהם, וזאת במנותק מהפיילוט המתקיים בימים אלה בעניינם של כלל האסירים הביטחוניים.

נימוקי העותרים:

אין בהחזקתו של אדם במשמורת כדי להפקיע מאליהן את מכלול זכויות האדם **החוקתיות** הנתונות לו. ניתן לגרוע מזכויות אלה רק במידה שהדבר מתחייב באופן הכרחי משלילת החירות עקב המאסר, לצרכי חקירה או ניהול

משפט.

- לכל אחד מהעותרים האסירים/עצורים הביטחוניים המוחזקים בבתי הכלא, **הזכות** לקיים קשר טלפוני עם בני משפחתו במהלך תקופת המאסר באמצעות החרגתו, יחד עם יתר האסירים הביטחוניים הקטינים מכלל קבוצת האסירים הביטחוניים הבגירים, בהתחשב בצרכיהם המיוחדים של קטינים כלואים.
- כליאתו של קטין מותרת פגיעות קשות בבריאותו ובנפשו. ניתוקו ממשפחתו למשך חודשים ארוכים, ולעיתים למשך שנים, מותרת את רישומה השלילי וקשיים בנפשו.
- בהינתן העובדה שביקורי המשפחות מצריכים פרוצדורה מורכבת האורכת זמן רב, קטינים פלשתינים הכלואים בישראל מנועים מלקיים קשר רציף עם משפחותיהם, שכן רובם ככולם מסווגים כמי שביצעו "עבירות ביטחון" ומשכך לא ניתנת להם גישה לטלפונים, זאת ללא התחשבות או התייחסות לגילם הצעיר ולקושי המוגבר שהם חווים, כשהם מנותקים ממושכות ממשפחותיהם.
- ב"כ העותרים מצינת כי היא יצרה קשר עם העותרים, לאחר שהם או בני משפחותיהם פנו ל"מוקד להגנת הפרט" - עמותה המייצגת כלואים פלשתינים בכלל וקטינים בפרט, המתלוננים, בין היתר, על תנאי כליאה קשים, בעיקר בשל הנתק מבני משפחותיהם, הנכפה עליהם מראשיתה של תקופת כליאתם.
- במסגרת נימוקי העתירה הרחיבה ב"כ העותרים והעלתה טענות רבות נגד חוסר התחשבות ועוד סדרה ארוכה של טענות בדבר התנהגות אלימה, פיזית ומילולית, חוסר התחשבות ועוד סדרה ארוכה של טענות בדבר הפרת זכויות.
- אציין כבר כאן כי אין בדעתי להתייחס ל"טענות הרקע", אלא להתמקד בטיעונים הנדרשים לדיון בסעדים המבוקשים ובנימוקים הענייניים.
- העותרים טוענים כי שלילת "זכותם החוקתית" ליצור קשר טלפוני עם בני משפחותיהם נוגדת את הוראות הפסיקה (בג"צ 337/84 **הוקמה נ' שר הפנים, ע.ע.א 4463/94 גולן נ' שב"ס ועוד**).
- העותרים טוענים כי מניעת האפשרות לקשר טלפוני חופשי ורציף נוגדת את הוראות "אמנת האג בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות". עצם החזקתם של כלואים קטינים פלסטינים בבית הכלא הנמצאים בתוך שטח מדינת ישראל נוגדת את הוראות המשפט הבינלאומי ואת אמנת ג'נבה הרביעית.
- העותרים טוענים עוד כי טובתם - כקטינים, צריכה להיות שיקול מרכזי בהתנהלות המשיב, כפי שמחייבת "**האמנה בדבר זכויות הילד**" שאושרה כדן בשנת 1991, וכפי שמורה **חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א - 1971**.
- מניעת הקשר של העותרים עם בני משפחותיהם, בנסיבות של הגבלת ביקורים, פוגעת קשות בזכות היסוד לחיי משפחה גם של הכלואים וגם של משפחותיהם. קשר טלפוני עם בני משפחה, ובמיוחד עם הורים מהווה סוג של תמיכה חברתית קריטית עבור הקטינים.
- הלחץ הנפשי הכרוך בעצם המעצר מוביל את הצורך של הקטינים לפנות לבני משפחותיהם ויקיריהם, דבר הנובע

מתחושה של הפסד עמוק שהם חווים עם כלילאתם, תחושות אלה הן עמוקות יותר בקרב קטינים ומכאן שאופי הקשר שהיה לקטינים עם הוריהם טרם מעצרם, איננו רלוונטי לשלב שלאחר המעצר. קטינים חווים את המאסר באופן שונה מהמבוגרים, הן מבחינת ההשלכות הנפשיות של המאסר עליהם, והן מבחינת היכולת לעמוד בתנאי משמעת נוקשים.

זכויות המשפחה מוכרות ומוגנות גם על ידי המשפט הבינלאומי. **תקנה 46 לתקנות האג** משנת 1907 קובעת כי יש לכבד את כבוד המשפחה וזכויותיה ולהגן על התא המשפחתי.

האיסור על יצירת קשר טלפוני הינה מכוח "**פקנ"צ 03.02.00**" שהיא במדרג נורמטיבי נמוך יחסית. הוראות הפקודה מגדירות את הקשר הטלפוני כטובת הנאה, לעומת זאת הפקודה בעניין האסירים הביטחוניים שוללת באופן גורף קשר טלפוני ככל שמדובר באסירים ביטחוניים, כך שזכויות האסיר הביטחוני בכלל והקטין בפרט, נפגעות. אין לנציב בתי הסוהר סמכות לפגוע בזכויות אלה.

בכל מקרה הפגיעה בזכויות אלה איננה מידתית ואיננה הולמת, באופן המחייב התערבות בית משפט שנדרש להורות על עריכת איזון ולוודא שלא תהיה פגיעה בזכותו של אסיר יותר מהנדרש למניעת הסיכון.

העותרים טוענים שעל אף שעתירה בנושא שבפנינו נדונה בבית המשפט העליון במסגרת **בג"צ 2316/19** ונדחתה, יש מקום לשוב ולדון בנושא זה. העתירה נדחתה לאור הודעת המשיבה כי מתוכנן להתקיים "פיילוט" בנושא הקשר הטלפוני, הודעת המשיבה לבית המשפט העליון היתה מעורפלת ומותנית בתנאים שונים. ההודעה איננה יורדת לשורש הבעיה שהעותרים מעלים בעתירות כאן.

תגובת המשיבה :

המשיבה טוענת כי יש להורות על דחיית העתירות בהיותן מוקדמות. נושא הקשר הטלפוני מצוי בימים אלה בבדיקה על ידי הגורמים המוסמכים השונים, כפי שהודיעה המשיבה במסגרת הדיון שנערך בבית המשפט העליון **בבג"צ 2316/19**. הפיילוט יצא לדרך ביום 1.7.19 והודעה על כך נמסרה לב"כ העותרים. עריכת הפיילוט והרחבתו כרוכה בהכנות רבות והיא בעלת היבטים ביטחוניים ומודיעיניים מורכבים, הנבדקים על ידי בעלי מקצוע רבים וגורמי הביטחון.

המשיבה טוענת כי מאחר וטרם מוצה ההליך המנהלי, המתנהל באופן ענייני, לאור המורכבות ולא בשל "גרירת רגליים", אין מקום לפנייה לבית המשפט. המשיבה מפנה להלכה שנקבעה **בבג"צ 7570/19 כהן נ' שר המשפטים**.

לטענת המשיבה, גם בחינת העתירה לגופו של עניין צריכה להביא למסקנה שאין מקום להתערבות בית המשפט במדיניות הנקוטה על ידי המשיב.

סוגיית הגבלת הקשר של אסירים ביטחוניים נדונה והוכרעה בבית המשפט העליון במסגרת **ע.ע.א 1076/95 מ"י נ' קונטאר** (להלן: "**הלכת קונטאר**"). בית המשפט קבע שם כי קיום קשר טלפוני של אסירים ביטחוניים עם גורמים מחוץ לבית הסוהר נגזרת משלילת החירות האישית של אסיר ונובעת מהסכנה המיוחדת הנשקפת מאסירים אלה לביטחון המדינה, ועל כן, אין יסוד לבית המשפט לפסול נוהל זה.

על ההלכה שנקבעה בעניין "קונטאר" חזרו בתי המשפט שוב ושוב ופסקו לפיה.

· העותרים זוכים לביקורים סדירים של בני משפחותיהם ובכך נערך האיזון הנכון.

טענות נוספות שנטענו במהלך הדיון במעמד הצדדים :

בדיון שנערך תקפה ב"כ העותרים את "הלכת קונטאר" בטענה שמדובר בפסק דין ישן שניתן לפני יותר משני עשורים ומאז השתנו הנסיבות ותנאי הכליאה וכן תנאי הביקורים. עוד טענה כי פס"ד קונטאר דן בהקשר המאוד כללי של אסירים ביטחוניים, אך פסק הדין לא התייחס לעניין הקטינים כקבוצה בפני עצמה.

ב"כ העותרים טענה שאמנם העותרים הינם פרטניים, אך ציינה שהעתירה מתייחסת **לכל קבוצת האסירים הביטחוניים הקטינים** וכי יש למצוא מנגנון שיתייחס לכלל האסירים הקטינים. לטענתה, הפיילוט המתנהל איננו מנסה לפתור את הבעיה הספציפית של קבוצת הקטינים. עוד טענה ב"כ העותרים כי אין כל חוות דעת מקצועית של שב"כ או כל גורם אחר באשר למסוכנות הצפויה מקשר טלפוני.

ב"כ המשיבה עדכן בדיון, כי מאז ההחלטה וההודעה לבית המשפט העליון בדיון בבג"צ, הוחל לפני מספר חודשים בפילוט באגף אסירים ביטחוניים קטינים בכלא "דמון". הנושא נבחן לא רק ברמה התיאורטית.

באשר להלכת "קונטאר" - הלכה זו מושרשת בפסיקה ובתי המשפט השונים מפנים אליה תדיר.

לעניין האיזון הנדרש, הפנה ב"כ המשיבה להוראות סעיף 19ג' לפקודת הנציבות המאפשרות למנהל בית הסוהר לאשר קשר טלפוני במקרים הומניים ולאפשר החרגה בהתאם לשיקול דעתו.

לאור טענות ב"כ העותרים בדבר העדר חוות דעת מקצועית של שב"כ או גורם מקצועי אחר באשר למסוכנות שיכולה להיגרם כתוצאה ממתן אפשרות לקשר טלפוני, הוריתי בתום הדיון, בהחלטת ביניים, כי תוגש חוות דעת של שב"כ שתתמקד בפוטנציאל הסיכון לביטחון המדינה מאסירים ביטחוניים **קטינים**.

דין

ברע"ב 2316/19 המוקד להגנת הפרט נ' שב"ס (סולברג, ברק ארז, מזוז, פס"ד מיום 1.7.19), דן בית המשפט העליון בעתירה זזה. העתירה כוונה נגד המדיניות הנוהגת ביחס לשימוש באסירים **קטינים**, המסווגים כמי שביצעו עבירות ביטחוניות. נטען שם כי ההסדר **שבפקנ"צ 03.02.00 "כללים ביחס לאסירים ביטחוניים"** הקובע בסעיף 19 שחל איסור על קיום קשר טלפוני לאסירים ביטחוניים, למעט חריגים.

כל הטענות הנטענות בעתירות שבפני נטענו גם שם. בתמצית - ההסדר שבפקנ"צ אינו סביר, פגיעתו בזכויותיהם של

אסירים ביטחוניים קטינים איננה מידתית. הפקודה אינה מבחינה בין קטינים לבגירים וכתוצאה מכך לא ניתן המענה הנדרש, נוכח צרכיהם הייחודיים של האסירים הביטחוניים הקטינים, נהלי שב"ס אינם מבטאים באופן הולם את עיקרון טובת הקטין המעוגן באמנה בדבר זכויות הילד ובהוראות "חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) התשל"א - 1971" אין מקום להסדר גורף שלפיו נשללת אפשרות לקיום קשר טלפוני עבור כלואים ביטחוניים קטינים, שכן ההסדר גורם לאפליה אסורה ולפגיעה לא חוקתית בזכויותיהם, בית המשפט בדחתו את העתירה קבע :

"למקרא כתבי הטענות של הצדדים מזה ומזה, ולמשמע הטיעונים בדיון שנערך במעמד הצדדים, באנו לכלל מסקנה שדין העתירה להידחות על הסף. דרך המלך לתקוף נהלי שב"ס היא באמצעות הגשת עתירה לבית המשפט המחוזי לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר. עצם היותה של הסוגיה "רוחבית", איננה מצדיקה דיון דווקא בבית משפט זה, ולא כל שכן בהעדר תשתית עובדתית מתאימה ודווקא בעת שההיבט הרוחבי נבחן בימים אלה על ידי שב"ס, במסגרת הפיילוט שצוין לעיל. ניתן לקוות כי פיילוט זה יצא לדרך בקרוב".

בית המשפט דחה את העתירה על הסף משני טעמים : האחד, העדר תשתית עובדתית והשני, העובדה שבימים אלה מתקיים "פיילוט" בנושא.

למרות פסק הדין האמור, הוגשו העתירות שבפני כאשר הפיילוט נמצא בעיצומו. בעתירות התבקש בית המשפט להכריע לא רק בעניינם הפרטני של הקטינים אלא לגבי כלל הקטינים. עובדה זו די בה כשלעצמה כדי להצדיק דחיית העתירות שבפני, כפי שטען, בצדק, ב"כ המשיבה.

נימוק נוסף המצדיק את דחיית העתירות הינו העובדה שאף לא אחד מהעותרים לא פנה בבקשה מנהלית מוקדמת בטרם הגשת העתירה.

ואולם, ב"כ העותרים ביקשה לציין כי בצד העובדה שהעתירה הינה כללית לגבי כלל האסירים הביטחוניים, העתירה הינה גם פרטנית לגבי כל אחד מהעותרים. במצב זה, נראה כי אין מנוס מדיון בעתירות לגופן ובהתייחסות פרטנית לכל אחד מהעותרים.

העותר קוצ'י אבו ג'בל (עת"א 43708-10-19) (הפרוטוקול והדיון בעניינו נערך בנפרד. הדיון בענינם של שני העותרים הנוספים התקיים במאוחד)

העותר קוצ'י מרצה עונש מאסר של 20 חודשים, לאחר שהורשע במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן במספר רב של עבירות של חברות בהתאחדות בלתי מותרת, זריקת חפצים לעבר אדם או רכוש, ייצור חפץ נפיץ ללא היתר וזריקת חפץ נפיץ. כתב האישום הכיל מספר אישומים, גם לאחר תיקונו במסגרת הסדיר הטיעון.

באישום השלישי, בשנת 2018, באיזור ג'נין, יחד עם אחרים, זרק הנאשם/העותר אבנים לעבר כוחות הביטחון ששהו במקום כשהם במרחק של 30 מ', תוך כוונה לפגוע בהם או ברכוש. הנאשם פגע ברכב כוחות הביטחון בצידו האחורי.

באישום הרביעי ייצר העותר בחודש נובמבר 2018 חומר נפץ, העותר מצא שק המכיל אשלגן בצבע כחול, נטל ממנו 300 גרם. לאחר 4 ימים נטל העותר ארבע צינורות, רכש סוגרים לצינורות המתכת וכן זיקוקים וייצר 4 מטעני נפץ, תוך הכנסת האשלגן ואבק השריפה מהזיקוקים לכל אחד מהצינורות, להם צירף פתיל השהייה שפירק מהזיקוקים והטמין את המטענים במחנה הפליטים בג'נין.

באישום החמישי, הנאשם ביצע עבירה של חברות ופעילות בהתאחדות בלתי מוכרת. בחודש ינואר 2019, נפגש הנאשם עם שניים אחרים והם סיכמו ביניהם לפעול יחדיו כחוליה צבאית ולבצע פעולות לפגיעה במטרות ישראליות ובכוחות הביטחון. הם יצרו קשר עם אנשים תושבי רצועת עזה, אותם הכירו כפעילים בארגון "חמאס" ובשיחות איתם הם ביקשו סיוע כספי על מנת להוציא לפועל את הפעולות שתכננו, בין היתר, לרכישת כלי נשק וחומרים לייצור מטעני נפץ. הנאשם רכש **כרטיס חיוג** לצורך ביצוע השיחות. בסופו של דבר לא קיבלו הנאשם וחבריו את הכספים שביקשו.

על פי העובדות באישום השמיני, העותר, במהלך חודש ינואר 2019 זרק או הניח פצצה, רימון יד או חפץ נפיץ מבעיר מתוך כוונה לגרום מוות או חבלה לאדם כלשהו או נזק לרכוש כלשהו. הנאשם, יחד עם אחר, רכש 2 צינורות מתכת, ארבעה סוגרים, פתילי הצתה ואבק שריפה, הוא וחברו ייצרו שני מטעני נפץ, תוך מילוי כל צינור ברזל באבק שריפה, סגירתו באמצעות הסוגרים ותוספת פתיל הצתה. הנאשם הגיע יחד עם האחר כשהם רכובים על קטנוע לכיוון מחסום "ג'למה", השליכו את אחד ממטעני הנפץ ועזבו את המקום.

באשר לנסיבות ונתונים אישיים נוספים - מאז כניסתו למעצר הוא זוכה לביקורים סדירים של בני משפחתו. אמו ביקרה אותו 9 פעמים בתאריכים שונים, המפורטים בסעיף 18 לכתב התשובה. בנוסף לכך, זכה העותר לביקורים מאחיו ומאחותו. כעולה מפלט הביקורים שצורף כנספח לכתב התשובה, הקשר עם משפחתו לא נותק והוא שומר איתם על קשר, כפוף למגבלות.

העותר אחמד צברי, עת"א 48776-10-19 (להלן: "אחמד")

אחמד מוחזק בסטטוס של עצור עד תום ההליכים, לאחר שהוגש נגדו כתב אישום המייחס לו 9 אישומים, ביניהם עבירות ביטחוניות חמורות, לרבות שותפות לניסיון לייצור נשק ללא היתר, קשירת קשר לירי לעבר אדם, חברות בהתאחדות בלתי מותרת וקשירת קשר להנחת פצצה. זהו מאסרו השני. מהמאסר הקודם שוחרר בשחרור מוקדם ביום 13.11.18 ובחלוף 4 חודשים נעצר בשנית והמשפט נגדו מתנהל.

על פי העובדות באישום הראשון, החליט הנאשם/העותר ביחד עם אחר לפעול צבאית נגד כוחות הביטחון ולשם כך הם החליטו לייצר מטעני נפץ, השניים החלו לייצר מטעני באמצעות גופרית, אך בסופו של דבר לא הצליחו.

באישום השני, הנאשם קשר קשר עם אחר לעשות מעשה הפוגע או עלול לפגוע בשלום הציבור. לבצע פעילות צבאית נגד כוחות הביטחון שבאיזור.

באישום השלישי החליט הנאשם, יחד עם אחר לייצר נשק - רובה מאולתר, באמצעות צינורות ברזל מסמר וקפיץ. בסופו

של דבר, התברר לנאשם ולחברו כי החומרים מהם תכננו לייצר את הרובה אינם מתאימים.

באישום הרביעי קשר הנאשם קשר עם אחר לירות בכלי ירייה על אדם או קבוצת בני אדם - אנשי כוחות הביטחון.

גם באישום החמישי מיוחסת לנאשם עבירה של שותפות לניסיון לייצר נשק ללא היתר.

באישום השישי מיוחסת לנאשם עבירה של חברות בהתאחדות בלתי מותרת. במהלך שנת 2018 החליט הנאשם יחד עם אחר להקים חולית טרור מטעם ארגון "חמאס" במטרה לפעול נגד כוחות הביטחון. בהמשך, הם צירפו חבר נוסף לחוליה. פעילות החוליה הופסקה בעקבות מעצרו.

גם ביתר האישומים מיוחסות לאחמד עבירות ביטחוניות חמורות.

העותר זוכה מאז מעצרו לביקורים של בני משפחה - אמו של העותר ביקרה אותו ב - 13 הזדמנויות שונות, במועדים המפורטים בסעיף 18 לכתב התשובה. בנוסף לכך, זכה העותר לביקורים מאביו, אחותו ואחיו.

העותר ראמי מרעי - עת"א 48839-10-19 (להלן : "ראמי")

ראמי מרצה עונש מאסר של שנה וארבעה חודשים לאחר שהורשע, במסגרת הסדר טיעון, בשני אישומים של זריקת חפצים לעבר אדם או רכוש, חברות ופעילות בהתאחדות בלתי מותרת, ייצור וזריקת חפץ נפיץ. הנאשם/העותר יידה אבנים לעבר כוחות הביטחון במהלך שנת 2018. לאחר מכן, בשנת 2019 הקים, יחד עם חבריו, חוליה שמטרתה לפגוע במטרות ישראליות. חבריו של הנאשם יצרו קשר עם פעילים מעזה מטעם ארגון "חמאס" על מנת להשיג מימון לפעילות של החוליה.

כמו כן, הנאשם יחד עם חבריו, ייצרו מטעני צינור, אותם השליכו בשתי הזדמנויות שונות לעבר מחסום "ג'למה".

מאז כניסתו למעצר הוא זוכה לביקורים סדירים של בני משפחתו. אמו ביקרה אותו 13 פעמים. בנוסף זכה העותר לביקורים מאביו, אחיו ואחיותיו.

מהות הזכות לקשר טלפוני

ב"כ העותרים טענה כי מדובר ב"זכות חוקתית" - זכות במדרג הגבוה ביותר, שאין אפשרות לפגוע בה, אלא בתנאים המפורטים בפסקת ההגבלה, וכל שכן שלא ניתן לפגוע בה על ידי הוראות פקנ"צ שהן דין מהמדרג הנמוך ביותר.

בחינת התשתית הנורמטיבית המתייחסת לעניין הקשר הטלפוני של אסירים מעלה כי אין מדובר בזכות חוקתית, גם לא בזכות יסוד ואף לא בזכות מוקנית, אלא בהטבה, פריבילגיה, הנתונה לשיקול דעתו של מנהל בית הסוהר.

בית המשפט העליון קבע ב"הלכת קונטאר" (שעוד נחזור אליה בהמשך) כי הגבלת הקשר הטלפוני לאסירים ביטחוניים מעוגנת בדין, סבירה ואף מתבקשת, ואין מקום להתערבות שיפוטית בה.

"קשר טלפוני לאסירים ביטחוניים" דומה במהותו לעניין ההטבה של "חופשה לאסירים ביטחוניים" שאינם זכאים לחופשה, אלא במקרים ובנסיבות חריגות. לגבי שתיהן קיימות הוראות דומות ואף זהות.

ברע"ב 4779/17 יוסף אבו צעלוק נ' שב"ס, (החלטה מיום 22.3.20), כב' השופט מלצר, קבע בית המשפט כי למשיב קיים שיקול דעת נרחב האם ליתן חופשה לאסיר, באופן ובמגבלות שייראו לו. בית המשפט פסק כי עסקינן בסמכות/רשות שניתנה למשיב להעניק את טובת ההנאה של חופשה בהתאם לשיקול דעתו, תוך שימת לב לאוכלוסייה הייחודית של אסירים ביטחוניים ופלייטים. בית המשפט ציין כי ההחלטה שלא לאפשר לאסירים ביטחוניים "חופשות רגילות" איננה מהווה פגיעה בזכות יסוד ולכן אין מקום להחיל עליה כללי פרשנות חוקתיים. אסיר ביטחוני זכאי אמנם שתישקל אפשרות להקלות שונות בתנאי מאסרו, לרבות הענקת חופשה "מטעמים מיוחדים", אך אינו זכאי לקבלת חופשה "רגילה". לפיכך, לא חלה על המשיב החובה לשיקול מתן חופשות "רגילות" לאסירים ביטחוניים, בשונה מ"חופשה מיוחדת", שעליו לשיקול אם להעניקה בהתקיים התנאים לכך. למשיב נתון שיקול הדעת להתיר לאסירים ביטחוניים לצאת לחופשות מטעמים מיוחדים בלבד ולאסירים ביטחוניים לא תינתן כלל אפשרות לצאת לחופשות "רגילות". בית המשפט ציין כי נושא החופשה הרגילה, אינו נגזר מזכות מוקנית, אלא יש לראותה כטובת הנאה בלבד, ומכאן, שההחלטה האם להעניק אותה או לשלול אותה איננה בעלת נפקות לעניין זכויות היסוד להן זכאי האסיר. עוד נפסק כי ההסדר שקבע המשיב השולל, ככלל, מאסירים ביטחוניים את האפשרות לצאת לחופשה "רגילה" איננו חורג ממתחם הסבירות והמידתיות ואינו מצדיק התערבות בשיקול הדעת הרחב המוקנה למשיב בעניין זה.

הזכות לקשר טלפוני עם העולם החיצוני איננה שונה במהותה מהזכות לחופשה "רגילה".

המקור הסטטוטורי המסדיר את פעילותם של בתי הסוהר נקבע ב"פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב - 1971". הפקודה קובעת הוראות והסדרים שונים הנוגעים לתנאי המאסר של אסירים. במסגרת ההוראות וההסדרים קבע המחוקק הסדרים המגבילים במידה רבה מאוד את קשריו של אסיר עם העולם שמחוץ לכלא, הן לגבי זכויות המוגדרות כ"זכות מוקנית" והן לגבי אמצעי קשר שונים, שאינם בגדר זכות מוקנית, אלא פריבילגיה הניתנת לאסיר לפי שיקול דעתו של המשיב (ראה דברי השופט מלצר ב"הלכת אבו צעלוק" הנ"ל).

"הזכויות המוקנות" שיש לאסיר עם החוץ מוסדרות ב"סימן ו' פרק ב' לפקודת בתי הסוהר" ואלה מצומצמות בעיקרן וכוללות בעיקר: זכות להיפגש עם עו"ד לשם קבלת שירות מקצועי (סעיף 45), קבלת ומשלוח דברי דואר באמצעות הכלא (סעיף 47א), כניסת כהני דת לביקור אסירים (סעיף 49). על זכויות מוקנות אלה חלות הגבלות, והן אף ניתנות לשלילה כאשר השימוש בהן מנוצל לרעה ופוגע בביטחון הציבור או בסדר והמשמעת בבית הכלא.

לצד "זכויות מוקנות" אלה, קיימים הסדרים שאינם בבחינת "זכות מוקנית", אלא נחשבים כטובת הנאה, פריבילגיה המוענקת לאסיר בהתאם לשיקול דעתו של מנהל בית הסוהר.

"תקנות בתי הסוהר, התשל"ח - 1978" קבעו שורה של פריבילגיות שבידי הנציב או מי שהואצלה לו הסמכות המהניב להעניק לאסיר. טובות ההנאה השונות הנכללות כ"זכות לקשר עם החוץ", פורטו בפסק דין של כב' השופט דציגר ברע"ב 6956/09 יונס נ' שב"ס בפסקאות 45 - 51.

תקנות בתי הסוהר, תשל"ח - 1978 קובעות:

"19(א) מנהל בית הסוהר רשאי, על פי כללים שקבע הנציב, להעניק לכלל האסירים או לסוג אסירים או לאסיר מסוים טובות הנאה מעבר לזכויות מוקנות שנקבעו בחיקוק, כגון : ביקורים, מכתבים, חופשות, קניית מצרכים, האזנה לשידורים בכלי תקשורת או צפייה בהם (להלן : "טובות הנאה"), המותנות בהתנהגות הטובה של האסיר המסוים או בסוג בית הסוהר או האגף שבו מוחזק."
השימוש במילה "כגון" מלמד שאין מדובר ברשימה סגורה וישנן טובות הנאה נוספות שבסמכות מנהל בית הסוהר לאשר לפי שיקול דעתו ובתנאים שיקבע".

סעיף 80א(א) לפקודת בתי הסוהר מסמיך את הנציב להוציא, באישור השר, הוראות כלליות שיקבעו עקרונות לעניין ארגון השירות, סדרי המנהל, המשטר והמשמעת בו והבטחת פעולתו התקינה ("הוראות שירות בתי הסוהר").

סעיף 80א(ב) לפקודה, מסמיך את הנציב להוציא פקודות כלליות שיקבעו פרטים בנושאים האמורים בס"ק (א) ("פקודות נציבות בתי הסוהר").

סעיף 80א(ג) קובע; "לעניין פקודה זו רואים את פקודת השירות כדינים".

הייחוד של שיחות טלפון

מתוך הכרה בסיכון המיוחד הטמון בקשר ושיחות טלפון, הרי שלא רק שהן לא הוכרו "כזכות מוקנית" אלה הן **נאסרו מפורשות** במספר חיקוקים ודינים. נאסרה החזקת כל חפץ הקשור לקשר טלפוני או אינטרנטי.

בסעיף 52(ב)(2) לפקודת בתי הסוהר נקבע:

"(2) העושה אחד מאלה, במישרין או בעקיפין, דינו - מאסר שלוש שנים
(ה) אסיר המחזיק בציד קצה רט"ן
(3) העושה פעולה כאמור בפסקאות (1) או (2), במטרה להביא לסיכון חיי אדם, לגרום חבלה חמורה לאדם, לפגוע בביטחון המדינה או לסייע לארגון טרור, דינו מאסר עשר שנים; לעניין זה, "במטרה" - לרבות תוך ראייה מראש את אחת או יותר מהאפשרויות המפורטות בפסקה זו כאפשרות הקרובה לוודאי."

52(ג) בסעיף זה:

"ציוד קצה רט"ן" - ציוד בזק כמשמעותו לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים) התשמ"ב - 1982, נישא או מיטלטל, המתחבר או המיועד להתחבר אל מערכת של מתקני אלחוט שבאמצעותה ניתנים שירותי רדיו, טלפון נייד לציבור, לרבות כל חלק של ציוד כאמור, כגון כרטיס SIM, כרטיס זכרון, כרטיס אנטנה, סוללה ומטען".

סעיף 56 - שכותרתו "עבירות בית הסוהר", קובע:

"אסיר שעשה אחת מאלה, עבר עבירת בית סוהר ... (5) קיים תקשורת בכתב, בעל פה, או בדרך אחרת עם אדם מבחוץ או עם אסיר, תוך הפרת תקנות בית הסוהר".

פקנ"צ 04.36.00 "קשר טלפוני של אסירים", קובע:

"... 1.ב. - הקשר הטלפוני לאסיר מהווה טובת הנאה. פקודה זו מיועדת לאסירים אזרחיים ופליליים.
... 1.ד. - קשר טלפוני של אסירים ביטחוניים ועצורים מנהליים יהיה כמפורט בפקנ"צ 03.02.00 - כללים ביחס לאסירים ביטחוניים".

פקנ"צ 03.02.00 "כללים ביחס לאסירים ביטחוניים", מגדיר וקובע:

"1.א. "אסיר ביטחוני" - שפוט או עצור, כהגדרתו בפקודת הנציבות 04.05.00
ב. ככלל, האסירים השפוטים או עצורים בגין עבירות נגד ביטחון המדינה, קיים פוטנציאל ממשי לסיכון ביטחון המדינה בכלל ולסיכון הסדר והמשמעת בבית הסוהר בפרט, זאת לאור טיבה, מהותה ונסיבותיה של העבירה שביצעו או שבביצועה הם חשודים, עברם, מניעיהם ומעורבותם בפעולות טרור נגד המדינה. ... הסיכון הביטחוני הצפוי מהאסירים הביטחוניים, מחייב כליאתם בנפרד מאסירים פליליים והטלת מגבלות מיוחדות עליהם בכל הנוגע לקשר עם החוץ, ובכלל זה בנושאים של חופשות, ביקורים, שיחות טלפון והתייחדות.
ג. הוראות פקודה זו גוברות על הוראות פקודות נציבות אחרות העומדות בסתירה להן".

סעיף 19 ל"כללים ביחס לאסירים ביטחוניים" קובע:

"א. ככלל, לא יתאפשר קשר טלפוני לאסירים, למעט אסירים העומדים בתנאי

סעיף 4ב' בפקודה זו.

ב. על אף האמור, רשאי מפקד בית הסוהר לאשר שיחת טלפון לאסיר שאינו עומד בתנאי סעיף 4ב', בפקודה זו רק במקרים ההומניטריים הבאים; פטירת קרוב משפחה מדרגה ראשונה, מחלה סופנית של קרוב משפחה מדרגה ראשונה, חתונה של קרוב משפחה מדרגה ראשונה.

ג. מפקד המחוז רשאי לאשר, מנימוקים שירשמו, שיחת טלפון לאסיר גם במקרים ההומניטריים מיוחדים אחרים, בשים לב לבקשת האסיר. ... ו. אישור כאמור הינו לשיחה טלפונית חד פעמית, לקרוב משפחה מדרגה ראשונה בלבד.

...יא'. מפקד בית הסוהר רשאי לאשר שיחת טלפון לאסיר שאינו עומד בתנאי סעיף 4ב' בפקודה זו, במידה ולא קיבל ביקורים באופן רציף למעלה משנתיים, הגם שאינם מנועי ביקורים וזאת בתדירות שלא תעלה על אחת לחודשיים, כפוף להתנהגות חיובית בבית הסוהר ובהעדר מידע על מעורבות האסיר בהכוונת פח"ע, הכל בכפוף לאישור השב"כ".

הוראת שעה-שיחות טלפון מפוקחות לקטינים.

לאחרונה, בעקבות מגפת הקורונה והמצב השורר בארץ בעקבותיה הותקנה "הוראת שעה : פקודת נציבות מס' 03.02.00 - כללים ביחס לאסירים ביטחוניים - שיחות טלפון מפוקחות לקטינים בתקופת מצב החירום".

הפקודה נחתמה ע"י מ"מ נציב ביום 1.4.2020 על פי הוראות השעה רשאי מפקד בית הסוהר, בהמלצת רח"ט מודיעין או מי מטעמו, לאחר קבלת עמדת שב"כ לאשר שיחת טלפון, אחת לשבועיים, לאסיר ביטחוני קטין, לבן משפחה מדרגה ראשונה, לאחר בירור ואימות נמעני השיחות. השיחה תערך בנוכחות סוהר דובר שפת האסיר, ברמקול ותמשך עד 10 דקות. ההוראה מפרטת את הכללים והמגבלות לביצוע השיחה, כולל אפשרות להפסקה מידית של השיחה ככל שיעלה חשד, כי יש בה כדי לפגוע בביטחון המדינה, ביטחון בית הסוהר, הסדר והמשמעת בו.

הלכת "קונטאר"

ב"כ העותרים טענה, כי אין לנהוג לפי הלכת קונטאר משום שמדובר בהלכה ישנה, לפני יותר משני עשורים. מאז הנסיבות השתנו ובכל מקרה הלכת קונטאר לא התמקדה בקטינים.

באשר לתוקפה העכשווי של "הלכת קונטאר", אין כל ספק, כי ההלכה שנקבעה חיה, נושמת ומנחה. היא נותנת אותותיה והשראתה בעשרות רבות של פס"ד, גם בערכאות הדיוניות וגם בביהמ"ש העליון היא מוזכרת שוב ושוב במהלך השנים, כולל מהתקופה האחרונה.

ברע"ב 3898/19 גונן שגב נ' שב"ס (השופט מזוז מיום 31.10.19) סעיף 10 לפס"ד נקבע:

"אוסף כי הסוגיה העקרונית של המגבלות החלות על אסירים ביטחוניים בכלל, לרבות לענין קשר טלפוני עם החוץ, נדונה והוכרעה זה מכבר על ידי בית משפט זה, ונקבע בין היתר, כי הסמכות המוקנית לנציב שב"ס בפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), להסדיר בפקודת נציבות את המינהל, המשטר המשמעת והפעולה התקינה של השירות, כוללת גם סמכות לקבוע בפקודה כזאת הסדר לגבי קשר טלפוני על ידי אסירים (ע.ע.א 1076/95 מדינת ישראל נ' קונטאר) להלן: "הלכת קונטאר". בהמשך שב ופסק בית משפט זה בהתאם להלכה בענין קונטאר פעמים רבות נוספות, לרבות לאחרונה ממש (רע"ב 6390-19 יגאל עמיר נ' שב"ס 6.10.19)".

בענין "שגב", ביקש המבקש להתמקד בחוקיות מדיניות המשיב 1, אשר מונעת באופן גורף את האפשרות מאסירים ביטחוניים לקיים שיחות טלפון עם עורכי דינם. נטען, כי זכות זו אינה עולה בקנה אחד עם זכותו "החוקתית" של אסיר להיוועץ עם עורך דין, עם הזכות לשוויון ועם הזכות החוקתית להליך הוגן. לטענת המבקש, הגבלות אלה אינן עומדות במבחני פסקת ההגבלה שבחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, שכן מדיניות זו אינה קבועה בחקיקה ראשית. אין במדיניות זו כדי להשיג את תכלית ההגבלות, היא איננה מידתית והיא מתעלמת מחלופות שפגיעתן בזכויות שצוינו לעיל, פחותה.

בית המשפט הפנה כאמור, להלכת קונטאר והוסיף, כי אמנם זכות ההיוועצות בעו"ד הינה נדבך מרכזי בזכות להליך הוגן, שחשיבותה הוכרה בשיטתנו המשפטיות ואולם, נוכח ההסדר הקבוע בפקודה המאפשר את מימושה של זכות ההיוועצות בדרך של מפגש בין כותלי הכלא, בית המשפט סבור כי ההגבלה מושא הבקשה איננה מהווה פגיעה לא מידתית בזכות ההיוועצות.

המשיבים בענין קונטאר ביקשו לאפשר להם קשר טלפוני. האחד למד באוניברסיטה הפתוחה וביקש לאפשר לו קשר טלפוני עם האוניברסיטה; השני, ביקש לאפשר לו קשר טלפוני עם אביו המתגורר ברצועת עזה, כיוון שאביו חולה ואינו מסוגל לבקר בבית הכלא, השלישי ביקש לעמוד בקשר עם הוריו שבלבנון ואחיו שבאוסטרליה; הרביעי מבקש אף הוא להתקשר בטלפון לאוניברסיטה לצורך לימודיו, והחמישי, נימק את בקשתו באי יכולתם של הוריו לבוא ולבקר לעיתים תכופות.

בית המשפט קבע כי ההסדר לפיו שיחות טלפון של אסירים ביטחוניים יתקיימו באישור מיוחד, רק במקרים חריגים, ובתנאי שאין בהן כדי לפגוע בביטחון המדינה, אינו חורג מן האיזון הראוי. הוא נובע מן הסיכון המיוחד הטמון בשיחות טלפון על ידי אסירים ביטחוניים, הוא קיים לצד הסדר המאפשר לאסירים ביטחוניים לקיים קשר עם עולם חיצוני באמצעות ביקורים ומכתבים, הוא לוקח בחשבון את הקושי המעשי, מבחינת שב"ס לקיים פיקוח שוטף ויעיל על קשרי טלפון שגרתיים של כל האסירים הביטחוניים, ועם זאת, הוא מאפשר קיום קשר טלפוני במקרים הראויים. לפיכך, אין יסוד לבית המשפט לפסול נוהג זה.

בית המשפט דן בשאלה האם יש הצדקה להבדל הקיים בענין זה בין אסירים ביטחוניים ואסירים אחרים, והשיב בחיוב. אכן יש הצדקה לאבחנה זו ובכלל זה לענין האפשרות של אסירים כאלה לעמוד בקשר טלפוני עם אנשים מחוץ לבית

הסוהר. כמו כן, קבע בית המשפט, כי הסדרים אלה עומדים במבחנים המשפטיים החלים על כל החלטות מנהליות, הם עניינים מידתיים וסבירים.

"המשיבים, המבקשים רשות לקיים קרש טלפוני, אינם יכולים להסתמך על זכות העומדת להם כמו לכל אדם. לא זו בלבד שעצם המעמד של אסיר גורר שלילה של זכויות מסוימות, אלא גם הזכויות המוקנות לאסיר בהיותו אדם, אינן בהכרח זהות בהיקף לזכויות המוקנות לאדם אחר...

כך במיוחד לגבי זכויות הקשורות באופן טבעי בחופש התנועה שנשלל מן האסיר. השלילה של חופש התנועה, מכח הדין, גוררת עמה בהכרח גם הגבלה של זכויות אחרות הקשורות באופן ענייני לחופש התנועה. כזאת היא הזכות לתקשורת בכתב או בעל-פה עם העולם החיצוני. זכות זו חייבת להיות מוסדרת, משמע מוגבלת ע"י שב"ס...

האינטרסים העיקריים שיש להתחשב בהם בקביעת הסדר לגבי התקשרות של אסירים ביטחוניים עם העולם החיצוני, לצד הזכות של האסיר, הם הסדר והביטחון, לא רק בבית הסוהר עצמו, אלא אף מחוץ לבית הסוהר.

משמע, ביטחון המדינה הוא אינטרס שיש להתחשב בו בעניין זה. שהרי אדם נכלא בבית הסוהר לא רק כעונש על עבירה, אלא גם כדי להגן על החברה מפניו. לכן שב"ס אחראי לכך שאסירים ביטחוניים לא יקיימו קשר טלפוני עם גורמים עוינים, שיש בו כדי לפגוע בביטחון המדינה. לצורך זה הוא רשאי לקבוע הסדר שימנע או יכביד על קשר זה.

הסדר זה, אף כי הוא פוגע באופן חמור באפשרות של אסירים ביטחוניים לקיים שיחות טלפון, אינו חורג מן האיזון הראוי".

אסירים ביטחוניים קטינים

המחוקק הכיר, ככלל, בקטינים כקבוצה "יחודית" בנושאים שונים של שפיטה, ענישה ודרכי טיפול, ראה "חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול)". צרכי הקטין, טובת הקטין ושיקומו של הקטין מהווים נדבך מרכזי. כך גם הכיר הדין הבינלאומי והאמנות השונות בייחודיות הקטין.

השאלה אם היותו של אדם קטין, ובמקרה שבפנינו היותו של אסיר ביטחוני - קטין, מצדיקה החרגה גורפת שלו מול קבוצת הבגירים.

התשובה לכך, ככלל, **שלילית**. ככל שאינטרס הקטניות מתנגש מול אינטרס בעל עוצמה וחשיבות ציבורית גדולה, הנטייה הינה שלא להחריג את קבוצת הקטינים. האינטרס הציבורי בעל העוצמה גובר על אינטרס הקטניות.

ידועות ההלכות שקבעו לא אחת, ש"קטניות איננה מחסום מפני מעצר", וכן איננה מהווה חסינות מפני מאסר, במקרים

המתאימים.

כדי להשיב לשאלה האם יש מקום להחרגה גורפת של קטינים, יש לשאול האם היותם של אסירים ביטחוניים קטינים, מקטינה את המסוכנות הצפויה מהם לביטחון המדינה, ביטחון הציבור או הסדר והמשמעת בבית הסוהר, באופן שיכול להצדיק החרגתם, או באופן המשנה את נקודת האיזון בין האינטרס הציבורי לבין אינטרס הקטינות עד כדי החרגה גורפת לעניין ההטבה של קשר טלפוני?

ברע"ב 4612-16 פלוני נ' מדינת ישראל (החלטה מיום 25.7.16) נדונה עתירת קטין שריצה עונש מאסר בגין זריקת בקבוק תבערה וידוי אבנים לעבר מכונית. הבר"ע הוגשה על החלטת בית משפט מחוזי שקיבל את עתירת היועמ"ש וביטל את החלטת ועדת השחרורים אשר הורתה על שחרורו המוקדם.

בפס"ד זה נדונו שתי סוגיות עיקריות: האחת, השפעתו של העדר הטיפול השיקומי באסיר על אמות המידה לשחרורו והשנייה, **תוקפה של ההנחה כי עבריינות אידיאולוגית מקימה חזקה בדבר מסוכנות לציבור כאשר בקטינים עסיקן.**

בית המשפט קבע, כי מסוכנותו של אסיר איננה פוחתת אך בשל העובדה כי המשיבים לא דאגו למערך שיקום הולם עבורו. כריכת הטענות על אודות מדיניות השיקום של שב"ס עם הטענות על אודות המסוכנות של המבקש איננה מתיישבת עם תכליות השחרור על תנאי טענות אלה אין יכולות לשמש כבסיס לטענת העדר מסוכנות של אסיר.

באשר למסוכנות, נטען ע"י המבקש, כי מלכתחילה אין אינדיקציה מספקת למסוכנות זאת, מפני שלפני הוועדה הוצגה חוות דעת כוללת של שב"ס, שאינה מתייחסת למבקש באופן אישי, ומשום שהעבירות שביצע בהיותו קטין אין מהוות אינדיקציה לעבריינות אידיאולוגית, שכן ביצוע בגיל צעיר יכול להיות נגזרת של כניעה ללחץ חברתי וכדומה, ואינו מעיד בהכרח על אידיאולוגיה סדורה. **לכך משיב בית המשפט, כי אף שטענות אלה מעוררות מחשבה, הן אינן מצדיקות קבלת הבר"ע. בית המשפט קובע כי בפסיקתנו נקבע, כי לעיתים עצם העבירה, חומרתה, אופייה ונסיבותיה מהווים ראיה לכאורה למסוכנותו של אסיר, אחד מהמצבים האלה הינו עבריינות אידיאולוגית.**

כאשר מדובר בעבירה חמורה על רקע אידיאולוגי, תהא האידיאולוגיה כזאת או אחרת, אין הכרח להביא ראיות שלפיהן מהווה האסיר סיכון לציבור. ברי, כי העובדה שמדובר בקטין היא שיקול רלוונטי וכבד משקל ואולם, **אין מקום לקבוע קטגורית כללים נוקשים המבחינים בהקשר זה בין בגירים לבין קטינים.**

בע"פ 1465/20 מדינת ישראל נ' פלוני החמיר בית המשפט העליון בעונשם של קטינים שהורשעו בביצוע עבירות ביטחוניות בקובעו שאין בשיקולי השיקום הייחודיים החלים על קטינים כדי לטשטש את חומרת מעשיהם. **ביהמ"ש מציין כי קטינות איננה יוצרת חסינות וכי לעיתים שיקולי הגמול, ההרתעה והמניעה יגברו על שיקולים הנוגעים לנסיבות האישיות של קטין וסיכויי להשתקם. דווקא סוג זה של עבירות נפוץ בקרב קטינים.**

חוות דעת שב"כ

בהחלטה מיום 17.12.19, בתום הדיון במעמד הצדדים, ובעקבות טענת ב"כ העותרים לפיה אין בכלל חוות דעת מקצועית של שב"כ או אחרת בדבר המסוכנות שעלולה להיגרם ממתן האפשרות לשיחת טלפון, הוריתי למשיבה להגיש חוות דעת של שב"כ שתתייחס לשאלה האם ועד כמה פוטנציאל הסיכון לביטחון המדינה ממתן האפשרות גם לאסירים ביטחוניים קטינים לקיים קשר טלפוני ועד כמה פוטנציאל הסיכון לביטחון המדינה מאסירים ביטחוניים בכלל, רלוונטי וקיים גם לגבי אסירים ביטחוניים **קטינים**, כן הוריתי כי ככל שחוות הדעת לא תוגדר כחסויה-סודית ע"י השב"כ יועבר עותק לב"כ העותרים לתגובתה, וככל שחוות הד"ד תוגדר סודית תועבר לב"כ העותרים פרפרזה.

חוות דעת מיום 24.2.2020 הוגדרה ע"י השב"כ כ"סודית". לא הועברה לב"כ העותרים פרפרזה.

ב"כ העותרים פנתה לבית המשפט וביקשה שביהמ"ש יורה למשיבה ליישם ההחלטה ולהעביר לה פרפרזה. בתגובה, השיב ב"כ המשיבה כי לא ניתן להעביר פרפרזה מחוות הדעת הסודית משום שאין מדובר ב"ידיעות", אלא ב"הערכה" של המשיב 1 של המסוכנות הנשקפת ממתן אפשרות לאסירים ביטחוניים כלואים בעבירות ביטחון להתקשר טלפונית.

לאחר עיון בחוות הדעת שאמנם הוגדרה כ"סודית" ועל כן אין להעבירה לידי ב"כ העותרים, ולמרות שאין היא מכילה "ידיעות", אני סבור שאין הצדקה למנוע מב"כ העותרים לקבל פרפרזה ולו כללית ביותר לגבי תוכן חוות הדעת. אין הצדקה כי זו תהיה כ"גן נעול ומעיין חתום" ללא שום פרפרזה. אינני סבור, כי מתן פרפרזה מסוימת על הערכות כלליות, יש בה משום גילוי "סוד מדינה".

בנסיבות שנוצרו, לאור פרק הזמן הרב שחלף ממועד הדיון ועד לגשת חוות הדעת וגם הזמן שחלף מאז אין מקום לעכב עוד את מתן פסק הדין. דרך המלך היא אמנם מתן הוראה למשיבה להעביר לב"כ העותרים את הפרפרזה, אולם בנסיבות הענין נראה לי שניתן ליתן את הפרפרזה במסגרת פסק הדין. הפרפרזה- חוות הדעת מפרטת את השימוש לרעה שעלולים אסירים ביטחוניים לעשות אם יותר להם קשר טלפוני, ואת אופן השימוש שיש בו כדי לפגוע בביטחון הציבור ובביטחון המדינה והקשיים שעלולים להיגרם לעבודה השוטפת של גורמי הביטחון, על פי הערכת השב"כ. כמו כן, קיימת בחוות הדעת **התמקדות** באשר לקטינים **ולמאפיינים הייחודיים להם** בעניין המסוכנות הנשקפת.

על פי חוות הדעת, אכן קיים פוטנציאל מסוכנות ממשי ממתן אפשרות לשיחות טלפון לאסירים ביטחוניים.

באשר לקטינים, הגם שמדובר באוכלוסייה ייחודית ושונה המופרדת לרוב מהאוכלוסייה הבוגרת, קיימים לגבי קבוצה זו של קטינים מאפיינים, ייחודיים, מהם ניתן ללמוד שפוטנציאל המסוכנות איננו פוחת בשל עובדת היותם קטינים ואף ישנם מאפיינים מסוימים המגבירים את פוטנציאל המסוכנות, הכל כמפורט בסעיף 4 לחוות הדעת מיום 24.2.2020 וכן סעיף 2.5 - 3.5.

הגעתי לכלל מסקנה שאין מקום להתערב בהחלטות המנהליות ובהוראת הפקנ"צ וליתן הוראה גורפת לגבי כלל האסירים הביטחוניים הקטינים באשר לעניינם הפרטני של העותרים.

שלושת העותרים ביצעו עבירות ביטחוניות חמורות, הפן האידיאולוגי בולט ומהותי. שלושתם זוכים לביקורים באופן סדיר

ובכך נשמרת זכותם לחיי משפחה ולקשר כלשהו עם החוץ. על כן, יש לדחות את עתירתם הפרטנית.

לאור המפורט בחוות הדעת ובהתחשב במכלול הנסיבות, העבירות הבטחוניות, הוראות הדין והפסיקה כפי שפורטה וכן בהתחשב בהסדרים המאפשרים במקרים פרטניים ובנסיבות מיוחדות קשר טלפוני, אין מקום להחרגתם של כלל האסירים הביטחוניים הקטינים מיתר האסירים הביטחוניים, לעניין ההגבלות המוטלות, ובמקרה זה לעניין האיסור על קשר טלפוני, למעט חריגים.

יש לזכור כי בנסיבות החריגות כיום ניתנה הוראת שעה המאפשרת קיום שיחות טלפוניות, במגבלות, לקטינים בתקופת החירום בה אנו מצויים.

לפיכך, אני מורה על דחיית העתירות.

ניתן היום, כ"ב ניסן תש"פ, 16 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.